

IBARRA, KAPITANA

GOI-MEXIKO

Goi-Mexiko lurraldea, eta baita aren gaineko Arizona, Texas, Nevada ta Nueva-Mexiko beste lurraldeak euskaldun mutillak aurkitu, aztertu ta berendu ebezen.

Durango'ko seme Ibarra'tarrak asi ziran lan orretan.

Patxi Ibarra'ri buruz diardugu lan onetan.

Osaba bi eukazan Mexiko'n, eta oneik deitu eutsoenango lurretara euren loba gazteari.

Diego ta Migel, Patxi'ren osabak eurakandu ebazan, beste euskaldunen lagun, Zacatecas, eta aren inguruko ainbat meatoki. Meatoki oneik zirala-ta, dirudun aundi biurtu ziran biok.

Oneik berotu eben euren loba Patxi, ta lur barrien billa bultzatu, naikoa diru, abere ta lagunez ornidu ondoren.

* * *

LUR BARRIEN BILLA

Amasei urte bakarrik eukazan Patxi'k bere ibillaldiak asi zutuanean. Eta arri-tzekoak dira orren gaztea izan arren, beraguz eroiazan

gudari zarrak eutsoezan begirunea ta itzala.

Ogei urtetan ibilli zan, batera ta bestera; mendi eta zelaiz, ibai eta basamortuz.

Basamortuan zear joiala, jan eta edari guztiak amaitu jakozan; eta beragaz eroiazan mando ta zaldiak il bearrean aurkitu zan, arein okela ta odolaz, gose-egarriak asezteko.

Beste bein, bost milla metroko mendi tontorra gainditu ta zearkatu bear izan eban. Eta berton itxi bear izan ebazan ainbat zaldi, edurrez eta leiz gogortuta.

* * *

JENDATZAILLE

Mexiko osoko basatienak ziran ango inditarrak. Eta sarri eraso eutsoen Ibarra'ri baita iñoiz zauritu be. Baiña esku on eta biguneko gizona zanez, ba ekian zelan bereganandu ango jende basatiak.

Ardi, txarri, mando ta zaldi-talde aundiak eroiazan beragaz, baita ortukari ta Barau-aziak be ugari; eta bertoko bizilagunai banandu eutsezan. Zidar eta berunezko meatz asko topa ebazan, eta

areik urratu ta lantzeko eskubidea be emon eutsoen.

Erri asko ta asko eraiki ebazan bizilagun orreikaz; eta erritar biurtu ziran, orrelan, len alderrai edo ara ta ona ebiltzen basatiak. Aita Zumarraga'k, Mexiko'ko goigotzainak, (Durango'tarra au be), emoniko praileak eroiazan berarekin, eta oneik ziarduen basatiak eskolatzen eta kristautzen.

*

«NUEVA VIZCAYA»

Izen ori emon eutson Ibarra'k beronek jendatutako lurraldeari; eta Durango izendatu eban, berton eraikitako uriburua.

Bizkai'ko armarrri edo eskutu berbera bere ipiñi eutson: Gernika'ko aretxa, ta otso bi aren Barriaren alderik alde.

Ogei ta amasei urte bakarrik eukazan Ibarra'tar Patxi, il zanean. Baiña, pozik egon eikean Durango'tar gaztea. España osoa baiño lurralde zabalagoa irabazi ta sendatu eban.

URKIOLA'k